

*Пунктуацiонна
норма*

Пунктуационните
знаци

Правилата за
прилагане на
пунктуационните
знаци

Какво означава
терминът пунктуация?

Пункт.
знаци

Правила
за
употреба

Какво е
пунктуационна
норма?

Запетаи в простото изречение

1. Какво е запетаята? - Препинателен знак, с който се отделят относително самостоятелни части в изречението.

2. Функции на запетаята:

- Разделителна – отделя една част от изречението от друга.
- Ограждаща – отделя части на изречението, които се открояват смислово (обособена част или вметнати думи и изрази).

1. Употреба на запетай при еднородните части

❖ Еднородни части се наричат частите на съчинително словосъчетание, които имат еднаква синтактична функция. Поясняват една и съща дума в изречението по един и същ начин. Еднородни могат да бъдат всички части на изречението без сказуемото.

Пример: [[Мария и Стефан] ядат [ябълки и портокали]];
[[Те] ядат [плодове]]

Пунктуационно правило

Еднородните части се отделят със

запетая! Не се пише запетая, ако

еднородните части са свързани с

еднократно употребени съюзи *И*, *ИЛИ*.

Пред *ИЛИ* се пише запетая, ако след него

следва пояснение: *Днес ще говорим за*

палеография, или науката за древното писмо.

Упражнение:

1. В кои изречения има еднородни части?

А) Завъртя пак тихо, предпазливо из долчето.

Б) Той доде да играем карти.

В) Празниците и дупките в каменните основи
клокочеха.

2. Запетаи при обособени части

- ❖ Обособена част: второстепенни части на изречението, които се отделят от другите думи в изречението. Те не уточняват значението на думата, към която се отнасят, а добавят ново, отделно твърдение:

На празника присъстваха двама гости, от ръководството на училището.

Пунктуационно правило

!!!!!!!

Обособените части се

отделят със запетая!!!

Упражнение:

1. Поставете запетайте на обособените части, ако има нужда.

-Къщата имаше три стаи разположени в кръг.

-Човекът, който намери децата изчезнали сутринта беше непознат.

-На ръце държеше едно дете увито в скъсано чердъже.

-Син на един богат свищовски търговец той беше съзрял тайно магазина на баща си.

3. Вметнати думи и изрази

❖ Вметнатите думи и изрази не се отнасят към отделна част от изречението, а се добавят като коментар, контакт със слушащия или за логическа последователност. Ограждат със запетай:

Разбира се, да кажем, надявам се, напротив, първо, второ, трето, последно, от една страна, от друга страна, изглежда и др.

НЕ се пише запетая между съчинителен съюз (и,а,но) и вметнатата част!!!

Пунктуационно правило

НЕ се отделят със запетайки въвеждащи думи и изрази:

Всъщност, навярно, действително, несъмнено, следователно, очевидно, например, сякаш, може би, по всяка вероятност, според мене, в действителност

Упражнение:

1. Поставете запетайте на вметнатите думи и изрази, ако има нужда.

-Пролетта разбира се ще зарадва всички.

-В края на лятото надявам се ще отидем на море.

-Първо трябва да подготвите документите си второ да ги занеса в офиса.

-Той действително е мил човек.

4. Запетаи при обръщения

- ❖ Обръщението е дума или израз, които показват към кого е насочено съобщението. Понякога може да се изрази емоционалното отношение на говорещия към слушателя или да се даде характеристика на лицето:

Иване, ела тук!

- ❖ Огражда се със запетаи.
- ❖ Ако след обръщението следва частица с емоционален характер, запетаята се пише след частицата:

Стига бе, Иване!

5. Пунктуация на повторени части

- ❖ Повторението е с цел да се засили смисъла или да се придаде друг нюанс:

Нищо, нищо не искам от тебе!

- ❖ Отделят се със запетай!
- ❖ Когато при изговор не се прави пауза, повторените части се пишат с късо тире:

Избяга бързо-бързо.